

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е, бул. Владислав Варненчик 258, гр. Варна 9009

**Електроразпределение
Север АД**

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справ-
ките към него съдържат повери-
телна информация!

**Обосновка и допълнителна информация към заявле-
нието за утвърждаване на необходими годишни при-
ходи и цени за първи ценови период (от 01 юли 2024
г. до 30 юни 2025 г.) на седми регулаторен период (с
продължителност три години от 1 юли 2024 г. до 30
юни 2027 г.) при прилагане на метод за ценово регу-
лиране „горна граница на приходи“**

Варна
март 2024 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание разпоредбите на Закона за енергетиката (ЗЕ), Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) и Наредба № 1 от 14.03.2017 г. на КЕВР за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), Електроразпределение Север АД (ЕРПС/Дружеството) разработи заявление за утвърждаване на необходимите годишни приходи и цени за първия ценови период от VII^{-и} регулаторен период при прилагане на метода за ценово регулиране „горна граница на приходи“ с продължителност на регулаторния период от три години. Настоящата писмена обосновка и допълнителна информация са неразделна част от заявлението за цени на ЕРПС.

Приложимият метод на ценово регулиране за електроразпределителните дружества е методът „горна граница на приходи“. По своята същност, този метод на регулиране (т.нар. регулиране чрез стимули) следва да дава възможност на Дружеството, чрез повишаване на своята ефективност да осигури спестявания и съответно да подобрява финансовия си резултат.

Заявлението е разработено в съответствие с основните принципи за ценово регулиране определени в чл. 31 от ЗЕ, както следва:

- Цените да са недискриминационни, основани на обективен критерии и определени по прозрачен начин;
- Цените да възстановяват икономически обоснованите разходи за дейността, включително разходите за: управление, експлоатация, поддръжка на енергийните обекти, ремонти и амортизации.

В съответствие с изискванията на чл. 23, т. 4 и чл. 24, ал. 1, т. 1 от ЗЕ, при определяне на цените се спазват принципите за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, както и изискването да се осъществи справедливо разпределяне на икономическите последици от либерализирането на електроенергийния пазар.

Заявлението включва информация, свързана с ценообразуващите елементи съгласно изискванията на НРЦЕЕ и прилаганият начин за ценообразуване, включително годишни разходи за извършване на дейността по лицензията, регулаторна база на активите, норма на възвръщаемост на капитала, количества електрическа енергия за разпределение, както и предоставена мощност на клиентите присъединени към мрежата на ЕРПС на средно и ниско напрежение.

В изпълнение на чл. 36а, ал.1 от ЗЕ, в едномесечен срок преди подаване на заявлението за утвърждаване на нови цени в Комисията, оповестихме това си действие в средствата за масова информация. Публикациите са с дата 29.02.2024 г. в национален всекидневник в. „24 часа“ и регионалния вестник „Утро“, гр. Русе, за което представяме съответните доказателства.

II. ОСНОВНИ ДОПУСКАНИЯ при изготвянето на заявлението за утвърждаване на необходими приходи и цени за периода 01 юли 2024 г. - 30 юни 2025 г. на Електроразпределение Север АД

При формирането на необходимите приходи за първи ценови период от VII^{-и} регулаторен период сме се придържали към изискванията на НРЦЕЕ, като сме взели предвид следното:

- VII^{-и} регулаторен период започва на 1 юли 2024 г. и е с продължителност три години;
- Методът на регулиране е „горна граница на приходи“ съгласно чл. 3, ал. 2, т. 2 от НРЦЕЕ;
- При определяне на необходимите годишни приходи и формирането на цените за първи ценови период, сме се ръководили от изискванията на ЗЕ, НРЦЕЕ и Минималните изисквания на Комисията за енергийно и водно регулиране към заявленията за утвърждаване на цени на електрическата енергия на електроразпределителните дружества за първата ценова година на петия регулаторен период, приети с решение по Протокол № 41, т.2 от 07.03.2018 г. (Изискванията);
- Отчетени са нормите на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ) във връзка с начина на балансиране на електроразпределителните дружества;
- Предложението за цени на ЕРПС се базира на утвърдените с Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. на КЕВР прогнозна пазарна цена на електрическата енергия, по която електроразпределителните предприятия купуват от организиран борсов пазар електрическа енергия за покриване на технологичния разход за пренос през електроразпределителната мрежа, както и действащите към момента на подаване на заявленията цени за предоставяните от ЕСО ЕАД услуги и цена за задължения към обществото;
- Предложената от ЕРПС норма на възвращаемост (НВ) е изчислена в съответствие с възприетата от КЕВР практика за изчисление на НВ и съответните актуални показатели;
- Базовата година е предходната отчетна календарна година.

При разработване на настоящето предложение за необходими приходи и цени е отчетено и следното:

- Съобразяване с новата роля на операторите на разпределителни мрежи във връзка с целите на европейската политика;
- Приспособяване към новите изисквания на пазара, при най-високо постижимо ниво на условията за равноправен достъп до разпределителната мрежа на отделните групи потребители;
- Поддържане на съществуващата и изграждане на нова разпределителна мрежа;
- Присъединяване на нови потребители;
- Подобряване качеството на доставената електрическа енергия;
- Повишаване ефективността на оперативната дейност на Дружеството;
- Оптимизиране на разходите, като фактор за стабилно развитие на Дружеството в контекста на европейските изисквания и икономическата посока на България към еврозоната;
- Следване на политика за развитие на човешките ресурси за поддържане на квалификацията и ефективността на персонала на Дружеството и формиране на устойчива фирмена култура, както и ефективно набиране на квалифицирани кадри за работа.

Предложените цени са изцяло функция на разходите по лицензия, свързани с предоставянето на услугите достъп до и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа до потребителите на съответното ниво на напрежение. Бихме искали да

**Електроразпределение
Север АД**

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

отбележим и, че Заявлението за цени е разработено, без да се отчитат допълнителните разходи (административни, вкл. и информационни) на ЕРПС, които възникват и биха възникнали в следствие на промяна на подхода на ценообразуване на услугата достъп до електроразпределителната мрежа на битовите потребители.

Чрез така предложените необходими годишни приходи, ЕРПС ще покрие единствено икономически обоснованите си разходи за регулираната дейност, като:

- управлението, експлоатацията и поддръжката на енергийните обекти, собственост на Дружеството;
- разходите свързани с осигуряване на надеждно, непрекъснато и качествено снабдяване на потребителите с електрическа енергия, включително и необходимия човешки ресурс;
- реализираната инвестиционна програма за изминалия ценови период;
- амортизационни отчисления на активите, които ще бъдат въведени в експлоатация след началото на регулаторния период, в резултат на предвидените инвестиции;
- в необходимите приходи не са отразени активите и амортизационните отчисления на активите, придобити чрез финансираня.

III. О Б О С Н О В К А на заявените необходими приходи и цени за периода 01 юли 2024 г. - 30 юни 2025 г. на Електроразпределение Север АД.

1. Утвърдени елементи на необходимите годишни приходи за третия ценови период от VI^{ти} регулаторен период

Със свое Решение № Ц-14/30.06.2023 г. КЕВР е определила необходими приходи (НП) на Електроразпределение Север АД за третата ценова година на VI^{ти} регулаторен период в размер на 295 448 хил. лв., в т.ч.:

- Парични разходи за закупена енергия за технологични разходи, с включени разходи за балансиране – *** хил. лв.;
- Експлоатационни и административни разходи – *** хил. лв.;
- Разходи за амортизации – *** хил. лв.;
- Регулаторна база на активите (РБА) – *** хил. лв.;
- Възвръщаемост – *** хил. лв.;
- Корекция с инфлационен индекс (И) – *** хил. лв.;
- Корекция с фактор Z - *** хил. лв.;
- Корекция на основание чл. 38, ал. 4, т. 3 от НРЦЕЕ – *** хил. лв.

2. Предложени елементи на необходимите годишни приходи за първия ценови период от VII^{ти} регулаторен период

1) Оперативни разходи за дейността

Дружеството предлага за утвърждаване прогнозни оперативни разходи в общ размер на *** хил. лв., които са формирани на база отчетените разходи за регулираната дейност

*** хил. лв. за базисната 2023 година, индексирани с *** средногодишен индекс на потребителските цени за предходната 2023 година¹ в размер на *** хил. лв.

Отчетените през базисната 2023 г. оперативни разходи включват необходимо-присъщи разходи за регулираната дейност по лицензия. От стойността на отчетените разходи за годината, които следва да се покриват чрез цените за достъп до и пренос през електро-разпределителната мрежа, Дружеството е извадило разходи в размер на *** хил. лв., които са свързани с предоставянето на допълнителни услуги по ценоразписи, в т. ч. *** хил. лв. разходи, свързани с услугата по прекъсване и възстановяване, които се покриват чрез цената за възстановяване на електрозахранването и *** хил. лв. разходи за предоставяне на други услуги по ценоразпис (наем на стълбове, услуги по чл. *** и др.).

Предложението на Дружеството за прогнозни разходи за първата година от регулаторния период на базата на отчетените разходи за базовата година, коригирани с инфлационен индекс, е свързано с факта, че към настоящия момент, това е оптималното ниво на икономически обоснованите разходи за дейността по лицензията за разпределение на електрическа енергия, така че да се гарантира ефективното ниво за сигурно управление на електроразпределителната мрежа.

Основен елемент от оперативните разходи са разходите за възнаграждения. Те са пряко свързани с размера на инфлацията в страната и се отразяват със закъснение върху общия размер на разходите, предвид факта че разходите за заплати обичайно се индексират с инфлация, която се обявява от независим източник, обичайно НСИ, след приключване на годината. В тази връзка, ЕРПС направи подробен анализ на пазара на труда, включително в сектор Електроенергетика в Североизточна България.

Относно разходите за възнаграждения:

С оглед развитието на пазара на труда, през последните години в страната нивото на заплатите в Дружеството трябва да се индексират всяка година. В противен случай то се изправя пред трудности в намирането на персонал за поддръжка и ремонт на електроразпределителната мрежа, както и тясно квалифицирани специалисти. Електроразпределение Север АД е дружество от групата на т.нар. естествени икономически монополи и в тази връзка подлежи на регулиране. Това означава, че финансово-икономическата политика, включително и разходите за възнаграждения следват в голяма степен прилаганата регулаторна политика без да има възможност да се конкурираме на пазара на труда с нерегулираните сектори, които определят разходите си съгласно актуалната ситуация на пазара на труда. Средната брутна заплата в България нараства с по-бързи темпове от инфлацията, включително и през последното тримесечие на 2023 година, по данни на Националния статистически институт (НСИ). Анализът показва, че бързото нарастване на заплатите в страната се дължи от една страна на недостиг на квалифицирани специалисти,

¹

<https://www.nsi.bg/bg/content/2518/%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%BD%D0%B8-%D0%B8%D0%BF%D1%86-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0-100>

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

но от друга, и на административните увеличения на минималната работна заплата и на заплатите на заетите в държавните администрации. Друг фактор, който оказва влияние върху общата тенденция за нарастване на разходите за възнаграждения в страната през последните години е недостигът на опитни специалисти, като това е особено добре изразено в регионите извън големите градове.

Разходите за заплати в Дружеството не са увеличавани значително през последните години и считаме, че евентуално увеличение е икономически обосновано предвид изложените по-горе общонационални мотиви, както и поради факта, че то е част от повишаването на разходите за работна заплата в България за последните четири години. По данни на НСИ, средните разходи за заплати в Североизточна България са се увеличили с *** за последните четири години, като за град Варна увеличението е над ***.

Таблица № 1- Разходи за заплати в североизточен регион на Р. България и по градове, по тримесечия, в лева

За периода 2020 -2023 година, по тримесечия					
Район/ град	Тримесечия на 2020 година				IV вкл. годишни премии
	I	II	III	IV	
Североизточен район	***	***	***	***	***
-Варна	***	***	***	***	***
-Добрич	***	***	***	***	***
-Търговище	***	***	***	***	***
-Шумен	***	***	***	***	***
Район/ град	Тримесечия на 2021 година				IV вкл. годишни премии
	I	II	III	IV	
Североизточен район	***	***	***	***	***
-Варна	***	***	***	***	***
-Добрич	***	***	***	***	***
-Търговище	***	***	***	***	***
-Шумен	***	***	***	***	***
Район/ град	Тримесечия на 2022 година				IV вкл. годишни премии
	I	II	III	IV	
Североизточен район	***	***	***	***	***
-Варна	***	***	***	***	***
-Добрич	***	***	***	***	***
-Търговище	***	***	***	***	***
-Шумен	***	***	***	***	***
Район/ град	Тримесечия на 2023 година				IV вкл. годишни премии
	I	II	III	IV	
Североизточен район	***	***	***	***	***
-Варна	***	***	***	***	***
-Добрич	***	***	***	***	***
-Търговище	***	***	***	***	***
-Шумен	***	***	***	***	***

Източник: НСИ

За разглеждания период нарастването на разходите за заплати в частния сектор изостава чувствително спрямо общественния сектор. Тази тенденция е още по-значителна за т.нар. регулиран сектор, където намесата на държавата, чрез регулаторните органи и прилаганите подходи за ценово регулиране ограничава признатите разходи.

Таблица № 2- Разходи за заплати в частен сектор и в обществен сектор, по тримесечия, национално ниво, в лева

Сектор	За периода 2020 -2023 година, по тримесечия				
	I	II	III	IV	IV вкл. годишни премии
2020 г.					
Обществен сектор	***	***	***	***	***
Частен сектор	***	***	***	***	***
2021 г.					
Обществен сектор	***	***	***	***	***
Частен сектор	***	***	***	***	***
2022 г.					
Обществен сектор	***	***	***	***	***
Частен сектор	***	***	***	***	***
2023 г.					
Обществен сектор	***	***	***	***	***
Частен сектор	***	***	***	***	***

Източник: НСИ

Видно от таблица № 2 ръстът на заплатите в общественния сектор е доста по-голям в сравнение с ръстът на заплатите в частния сектор, както в процентно изражение, така и като абсолютна стойност. Само в рамките на 2023 г. заплатите в Обществения сектор са се увеличили с ***, докато в частния сектор едва с ***. Видно е, че ръстът на заплатите в общественния сектор изпреварва с *** инфлацията за 2023 г., докато ръстът на заплатите в частния сектор не покрива дори и инфлацията за 2023 г.

Промените, които настъпват през последните две или три години на трудовия пазар, както и драстичното увеличение на нивата на инфлация в България, водят до необходимостта да бъдат прегледани нивата на възнаграждения на служителите, работещи в Електроразпределение Север АД всяка година.

При всички водени преговори до сега със синдикалните организации на браншово и отраслово, както и на местно ниво се приемат все добри условия за служителите, които водят до допълнителни разходи на ЕРПС, а именно:

Посочените клаузи водят до увеличение на разходите на Работодателя, предвид съобразяването с инфлацията, коефициентът спрямо минималната работна заплата съгласно ***. На преговорите в края на 2023 г. за сключване на *** в отрасъла беше предложено тези коефициенти да бъдат намалени, предвид обвързването на минималната работна

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

заплата със средната за страната. Минималната работна заплата за страната за следващата календарна година се определя до 1 септември на текущата година в размер на *** от средната брутна работна заплата за период от дванадесет месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година.

Предложението не беше прието от синдикалните структури и коефициентите бяха намалени с *** за професии не изискващи квалификация и притежаващи средно образование, и с *** за длъжности и работни места, за заемането на които се изисква притежаването на квалификация съгласно Националния класификатор на професиите. По време на преговорите за ***, предложението за намаление на коефициентите не беше прието и те останаха на същите нива, което отново ще доведе до трудност на ЕРПС да поддържа нива на възнаграждения, отговарящи на нивата на отрасъла, средната работна заплата за страната и др. Освен това допускането и разбирането на служителите в компанията е, че нивото на основата работна заплата умножена по съответния коефициент за длъжността, която заемат е приемано за минимално ниво, което достига минималната работна заплата за сектора. Цел на ЕРПС е да предлага нива над тези, които се считат за минимални за сектора, като по този начин могат да бъдат осигурени квалифицирани специалисти от пазар, който освен от липса на кадри е и във висока конкурентност

За да можем да отговаряме на средната работна заплата за сектора Енергетика за 2023 г., в дружеството са необходими приблизително *** разходи за персонал допълнително, като по този начин се достигане ***. Този допълнителен разход е определен на база средна работна заплата в ЕРПС за 2023 г. ***, което отговаря на нивото на средната за страната, но е значително под размера на средната работна заплата в сектор Енергетика-***.

До тази мярка едва ли щеше да се стигне, ако доходите на служителите бяха на очакваните за сектор Енергетика нива и компанията можеше да позволи по-висок процент увеличение на разходите за заплати.

В потвърждение на горепосоченото са и данните за текучеството в дружеството през последните три години:

- 2021 г. – текучество от ***
- 2022 г. – текучество от ***
- 2023 г. – текучество от ***

В компанията е приет допустим процент на текучество ***, който отговаря на световните стандарти. Очакванията ни са, че този процент ще продължи да се покачва през 2024 г., поради неконкурентните възнаграждения, които компанията може да си позволи на този етап да предложи на служителите си.

По-високият процент текучество е индикатор за наличие на трудности за оперативните процеси в компанията. Навременното запълване на свободните позиции също е проблем. Често се налага някои позиции да бъдат обявявани повече от 3 пъти до заемането им.,

особено в региони, където за една позиция не постъпват кандидати. Обичайно това са региони, където няма в близост училища по специалността или сходни до нея, или има развити бизнеси, които предлагат по-добри възнаграждения, дори за по-ниско квалифициран труд. Трудност създават и различията в очакванията на кандидатите и нивата на възнагражденията в компанията. Отклонението е в размер на до *** за различните позиции.

Електроразпределение Север АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

За периода от ***, когато беше последната актуализация на възнагражденията, до настоящия момент от общо изпратени близо *** броя оферти към кандидати за позиции в Електроразпределение Север АД, са получени откази поради ниска заплата от *** кандидати. Това е повече от *** от оферираните кандидати. Направен е и анализ на напускащите по собствено желание, поради ниско възнаграждение, което за 2023 г. е ***.

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

С оглед на всичко изложено дотук, предлагаме КЕВР да признае прогнозната стойност на разходите за възнаграждения за икономически обоснована, така, както е представена - да е равна на отчетните оперативни разходи за базовата година, коригирани с ръста на инфлация, като мотивите са изцяло свързани с гореизложеното. През следващия регулаторен период със сигурност ще има необходимост от ново повишаване на разходите за възнаграждения, което планираме да извършим на базата на повишаване на оперативната ефективност и предложената корекция с инфлация. В противен случай, Дружеството трудно ще може да постигне заложените цели за качество на работа, както изискват от нас общите и специални лицензионни условия.

Исканото индексирание на разходите от страна на ЕРПС не противоречи на утвърдената практика на КЕВР, което е видно от приложимия общ подход за утвърждаване на цени на топлинна енергия и определяне на преференциални цени и премии за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, включително и за текущия период².

Относно разходите за текущ ремонт

През 2023 г. дружеството отчита разходи за ремонт в размер на ***, което е увеличение спрямо предходната година.

В съответствие с поставените цели чрез ремонтната си програма дружеството е извършило разходи в следните основни направления:

- ремонт на съоръжения за повишаване на сигурността и непрекъснатостта на електрозахранването на крайните клиенти;
- редовна профилактика на съоръженията с оглед превантивно недопускане на бъдещи аварии;
- повишаване нивото на безопасност при работа, свързано с охраната на труда.

Със средствата, изразходвани за подмяна на кабелни линии ниско напрежение и за ремонт на въздушни линии ниско напрежение, е постигнато ликвидиране на повреди и е

² <https://www.dker.bg/uploads/reshenia/2023/res-c12-2023.pdf>

възстановена нормалната доставка на електрическа енергия, а с изразходваните средства за ремонт на мрежа средно напрежение е постигнато подобряване на качеството на доставяната енергия.

Чрез проведените мероприятия съоръженията на дружеството са приведени в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 9.06.2004 г. за техническа експлоатация на електрически централи и мрежи, Наредба № 3 от 9.06.2004 г. за устройство на електрическите уредби и електропроводните линии и правилниците по безопасност на труд.

Така предложените за утвърждаване отчетени разходи са реално извършени и не включват неприсъщи за дейността разходи и други нормативно неразрешени видове разходи. Тези икономически обосновани и необходими разходи са направени с цел изпълнението на лицензионните задължения на ЕРПС. Представяме детайлна справка на отчетените през 2023 г. разходи за регулирана дейност:

Таблица № 3- Разходи за експлоатация и поддръжка за 2023 г., по елементи

Разходи за експлоатация и поддръжка на Електроразпределение Север АД (хил. лв.)

Разходи за персонал	***
Поддръжка и ремонт на съоръжения	***
Проверка и ремонт на електромери	***
Поддръжка на автомобили на мрежови и аварийни екипи	***
Горива и смазочни материали на мрежови и аварийни екипи	***
Работно облекло, инструменти, охрана труд	***
Отчитане на електромери (вкл. разходи за персонал на отчетници)	***
Разходи за поддръжка и работа на системите за фактуриране, дистанционен отчет, СМАРТ отчет, телекомуникации, диспечерско управление, предаване на данни в реално време, GIS, SAP PM и др. (ИТ разходи)	***
Обслужване на клиенти – телефонен център и центрове за клиенти	***
Фактуриране и управление на вземанията	***
Поддръжка на сгради, вкл. сгради на трафопостове, разходи за персонал на служители извършващи фасилити услуги	***
Разходи за персонал (административен: счетоводство, човешки ресурси, правни, доставки и др.)	***
Застраховки, данъци и такси	***
Капитализирани разходи	***
Вода, отопление и др. комунални услуги	***
Други оперативни разходи (лицензионни такси КЕВР, обявления планирани прекъсвания, медицински услуги, пощенски услуги и др.)	***
Общо оперативни разходи за лицензионна дейност 2023 г.	***

Заявените прогнозни оперативни годишни разходи са отчетени през базисната година разходи за регулирана дейност, съгласно Справка № 6 от приложената информация към настоящото заявление и са коригирани с отчетената през 2023 г. инфлация в размер на 9.5%, съгласно данните на НСИ. Индексът на потребителските цени е обобщен показател, който влияе върху всички показатели, включително и на корпоративно ниво, поради което предлагаме по аналогия на предвидените нормативни корекции да бъде приложен и за оперативните разходи за първата година от регулаторния период. Увеличението на

оперативните разходи, без разходите за закупуване на ЕЕ за ТР, и без да се отчитат разходите за амортизации е с *** хил. лв. спрямо отчетените през базисната година.

Увеличението от *** хил. лв. следва да покрие не само натрупаната през годината инфлация, но и поетите ангажименти за увеличение на работните заплати на служителите на дружеството през следващите дванадесет месеца, с оглед компенсирание на инфлацията и догонване на нивата на заплатите, както в Североизточна България, така и в сектор Енергетика. Както вече коментирахме, заплатите в дружеството изостават значително, както на регионално, така и на секторно ниво.

Електроразпределение Север АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Таблица № 4 –Заявени оперативни разходи

Разходи за регулирана дейност за базисната година	Индексация на разходите за базисната година	Общо заявени разходи за първа ценова година на седми регулаторен период
***	***	***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

С оглед на всичко гореизложено, на основание чл. 11, ал. 1 от НРЦЕЕ, Електроразпределение Север АД заявява за утвърждаване за първата ценова година на VII^{-и} регулаторен период прогнозни разходи за дейността, без разходи за амортизации, разходи за технологични нужди и разходи за балансиране, в общ размер на *** хил. лв., включващи *** хил. лв. разходи за дейността за базисната 2023 г. и *** допълнителни разходи за увеличение на работните заплати на служителите на дружеството.

В допълнение, сериозни трудности предизвиква новата геополитическа обстановка в Европа и в страната. Задълбочаващият се военен конфликт между Украйна и Русия и свързаните с него санкции имат сериозно влияние върху европейската икономика и в частност върху ритмичните и навременни доставки на материали и оборудване, които са необходими за ремонтната и инвестиционна програма. Постоянно високите нива на инфлация оказват сериозен натиск не само върху вече договорените условия и цени на доставки, но и върху трудовия капитал, зает в компанията. Също така преходът от цена за достъп на битови потребители ще предизвика допълнителен натиск върху разходите на ЕРПС, свързани с информационни кампании, предоговаряния на мощност и др.

2) Разходи за технологични нужди и разходи за балансиране

Съгласно действащото към момента Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. технологичният разход е в размер на ***. Предлагаме за новия регулаторен VII^{-и} период да бъде запазено това ниво на технологичните разходи с оглед справедливо отразяване характеристиките на електроразпределителната мрежа в Североизточна България и очакваното развитие, включително и по допълнителните аргументи, изложени по-долу.

Мрежата в Североизточна България се характеризира с много собствени понижаващи подстанции, дълги електропроводни линии НН и по-ниска натовареност на съоръженията. Всички тези характеристики на мрежата, влияят негативно на технологичния разход и предполагат неговото повишение при продължаващото присъединяване на нови про-

изводители на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и текущото потребление. Допълнително, наложените корекции на необходимите приходи през последната ценова година на VI^{-та} регулаторен период, както и очакваната значителна корекция на НП за първата ценова година на VII^{-ти} регулаторен период, ограничават и ще ограничат Дружеството от свободни средства за инвестиции с цел подобряване на мрежата.

Също така, във връзка с националната цел на България за постигане на *** дял на енергията от ВЕИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г., заявена в Стратегия за устойчиво енергийно развитие на Република България до 2030 г. с хоризонт до 2050 г., Дружеството вече регистрира и очаква значителен ръст на присъединяванията на ВЕИ, и по-специално на малки фотоволтаични централи. Тези нови мощности се изграждат в региони, в които почти няма потребление, в обезлюдени села и имоти без собствено потребление. Поради това, няма подготвени мрежи и съоръжения, които да могат да покрият изискваните нови мощности на ВЕИ производителите. Техническите решения за навременно присъединяване на ВЕИ за производство предизвикват повишение на постигнатите нива на технологичните разходи, което не може да бъде компенсирано с инвестиции в рамките на новия регулаторен период. В допълнение, експанзивното и бързо увеличаване на т.нар. децентрализирано производство към мрежите за разпределение променя мястото и ролята на операторите, енергийните потоци се променят и на практика, електроразпределителните дружества се превръщат в основен стълб на т.нар. „зелен преход“. Това от своя страна изисква висока предвидимост и постоянност на финансовия ресурс, защото всяко изоставане и недостиг на средства се отразява на ритмичното поддържане на мрежите и съоръженията.

Загубите на енергия в мрежи НН могат да се повишават в резултат на разстоянието за пренос на енергия, сечението на проводниците и трансформацията на енергия СрН/НН или НН/СрН. Обикновено, фотоволтаични централи с инсталирана мощност до 30 kW се присъединяват в малки села, с ниска консумация на електрическа енергия, а произведената от фотоволтаичните централи електрическа енергия не се използва за собствени нужди и се генерира в мрежата.

От една страна, в повечето села разстоянията от имотите, в които са монтирани фотоволтаичните централи до трафопостовите са големи, а от друга интересът към такъв вид централи се увеличава. За последните *** години ръстът на новоприсъединените централи с фотоволтаични модули се повишава с *** годишно и достига близо ***

Имайки предвид и нормативното изискване за мястото на средството за търговско измерване да бъде на границата на имота, загубите по преноса през мрежи НН до мястото на трансформация е за сметка на мрежовия оператор. В такива случаи, енергията трябва да се изнесе от района, в който е произведена и за целта трансформаторите трябва да повишат напрежението от НН на СрН. Нормалната работа на трансформаторите в разпределителните мрежи е да работят като понижаващи напрежението от СрН на НН. Когато работят в неспецифичен режим, трансформаторите допълнително повишават загубите на енергия в резултат на трансформацията. Последното от своя страна ще доведе до повишаване общото ниво на ТР в мрежата на ЕРПС. Дори и да се предвидят допълнителни средства за инвестиции за реконструкция, модернизация и повишаване на капацитета на

мрежи НН с цел запазване нивото на загубите, последното не би могло да окаже влияние на нивото на загубите в обезлюдените и слабо населените села. Това допринася за възникването на допълнителни разходи за пренос и трансформация на електрическа енергия от НН на СрН. Посоченото от една страна, води до по-високи загуби в резултат на допълнителния пренос на ниво НН, а от друга до увеличаване на загубите в резултат на трансформацията на произведената енергия. В тази връзка очакваният процент на технологичните разходи за следващия ценови период е да се повиши, спрямо сегашните нива.

Електроразпределение Север АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Всички аргументи, изложени по-горе, изискват константен и цялостен подход, който да осигурява необходимия ресурс за посрещане на новите предизвикателства, да осигури равномерно разпределение на вложените средства между настоящите и бъдещите потребители на мрежата.

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

В случай че сега КЕВР реши да намали нивото на технологичните разходи по мрежата, то това ще доведе до значително намаление на общото годишно ниво на регулираните приходи, а последиците от това ще се отразят, както върху темпа на присъединяване на нови мощности, така и върху разходите за мрежата, заплащани от бъдещите потребители, когато ще бъде отчетен ефектът от всичко описано по-горе. В допълнение, считаме, че най-добрата регулаторна практика предполага справедливо финансово разпределение на постигнатите резултати между дружеството и неговите клиенти, а не изцяло изземване на постигнатия резултат.

Бихме искали да отбележим и че разходите за балансиране на електрическата енергия за покриване на технологичния разход по преноса не е актуализирана от 01 юли 2016 г. От тогава досега разходите за недостиг се повишават трайно и няма тенденция те да се понижат. Средната цена за недостиг за периода *** е ***, а за следващия *** период (***) цената е вече ***. Това се представлява повишение от ***.

В същото време от 1 януари 2023 г. влязоха сила в нови пределни цени за балансиране, предстои да бъде изменена и методиката за определяне на цените за балансиране с възможност за отрицателни цени за излишък, а също така да отпаднат изцяло и пределните цени за балансиране. Всички тези промени вече повишиха и когато изцяло влязат в сила допълнително ще повишат разходите за балансиране. съгласно която разходите за балансиране се очаква да се повишат от 01 юли 2024 г.

Таблица № 5- Цени за недостиг, без ДДС и акциз

Година/ месец	Мярка	***	***	***	***	***	***
яну	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
фев	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
мар	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
апр	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
май	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
юни	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
юли	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
авг	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
сеп	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
окт	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
ное	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
дек	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***

Средно	BGN/MWh	***	***	***	***	***	***
--------	---------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Предвид всичко гореизложено, считаме че разходите за балансиране следва да се коригират от ***на ***.

С цел КЕВР да гарантира баланса на интереси на лицензиантите и на крайните клиенти, както и възможността ЕРПС да изпълнява инвестиционната програма в размера, в който е утвърдена, предлагаме да се запази процентът на разходите за технологични нужди на утвърденото за предходния регулаторен период и да се признае необходимата сума за закупуване на ***за технологични нужди за първата ценова година от регулаторния период. Предложените разходи за технологични нужди са изчислени при цена на закупуване на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи от ***, без ДДС, включваща ***, цена за достъп до и пренос през електропреносната мрежа, цена за задължения към обществото и цена за балансиране.

С оглед на гореизложеното, на основание чл. 11, ал. 1 от НРЦЕЕ, Електроразпределение Север АД заявява за утвърждаване за първата ценова година на VII^{-и} регулаторен период относителното тегло на технологичните разходи да се запази. При действащите към момента на подаването на заявлението цени за закупуване на електрическа енергия, разходът възлиза на *.**

3) Разходи за амортизации

Прогнозните разходи за амортизации за VII^{-и} регулаторен период са в размер на 3***, изчислени съгласно подхода на КЕВР, приложим за сега действащия VI^{-ти} регулаторен период.

Таблица № 6 – амортизации на активи, въведени в експлоатация към края на базисната 2023 г., в хил. лв.

Параметър	2024 г.	2025 г.	2026	Средна стойност
Разходи за амортизации	***	***	***	***

Същевременно, съгласно изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 2 на НРЦЕЕ разходите за амортизации към края на базисната година са намалени с разходите за амортизации на активи, придобити по безвъзмезден начин, както е посочено в таблица № 4:

Таблица № 7 – амортизации на активи, придобити чрез финансиране, въведени в експлоатация към края на базисната 2023 г., в хил. лв.

Параметър	2024 г.	2025 г.	2026	Средна стойност
Разходи за амортизации на активи, придобити чрез финансиране	***	***	***	***

За периода 2024 г. – 2026 г. амортизационните отчисления на заявените инвестиции са изчислени също съгласно приложимия от КЕВР подход за определяне на разходите за амортизации за инвестиции за текущия регулаторен период и са на стойност ***.

Таблица № 8 – амортизации на активи, част от инвестиционната програма за VII^{-и} регулаторен период, в хил. лв.

Параметър	2024 г. Година 1	2025 г. Година 2	2026 г. Година 3
Амортизации (общо)	***	***	***
Амортизации (финансираня)	***	***	***
Амортизации (възмездно придобити активи)	***	***	***
Амортизации на активите от инвестиционната програма = (2.5 x Година 1 + 1.5 x Година 2 + 0.5 x Година 3)/3	***	***	***

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

В резултат на посочените по-горе данни и изчисления, общият размер на средногодишните прогнозни разходи за амортизации за VII^{-и} регулаторен период е в размер на 37 525 хил. лв.

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

Таблица № 9 – Средногодишни разходи за амортизации за VII^{-и} регулаторен период, в. хил. лв.

Разходи за амортизации на съществуващите активи	Разходи за амортизации на съществуващи активи придобити чрез финансиране	Разходи за амортизации на инвестициите	ОБЩО
(1)	(2)	(3)	(1)-(2)+(3)
***	***	***	***

С оглед на гореизложеното, на основание чл. 11, ал. 1 от НРЦЕЕ, Електроразпределение Север АД заявява за утвърждаване за първи ценови период на VII^{-и} регулаторен период разходи за амортизации в размер на ***.

4) Норма на възвръщаемост

Електроразпределение Север АД е определило норма на възвръщаемост за VII^{-и} регулаторен период в размер на ***

При определяне на НВ, ЕРПС се водило изцяло от възприетата от КЕВР практика за определяне на НВ за последните три регулаторни периода.

Преди да определи НВ, ЕРПС направи проучване на какви нива се отпускат средства за финансиране на инвестиционни мероприятия от страна на облигационери на компании, от сектор Енергетика в Централна и Източна Европа в момента. Възприетата лихва (купон) за средносрочно финансиране (над две до пет години) е около ***.

Нормата на възвръщаемост, която ЕРПС заявява за седми регулаторен период е определена, съгласно изискванията на чл. 15, ал. 2 от НРЦЕЕ:

$$НВ = Д_{СК} * \left(\frac{НВ_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} \right) + Д_{ПК} * НВ_{ПК}$$

където:

НВ е нормата на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане, в %;

ДСК – дял на собствения капитал в общия капитал, %;

НВСК – нормата на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, в %;

ДС – данъчна ставка по ЗКПО, в %;

Д_{ПК} – дял на привлечения капитал в общия капитал, в %;

НВ_{ПК} – нормата на възвръщаемост на привлечения капитал, в %

За определяне на стойностите на НВ, НВ_{СК} и НВ_{ПК} е използван моделът Capital Asset Pricing Model (CAPM), който се прилага и от КЕВР за определяне на НВ.

Изчисляване на нормата на възвръщаемост на собствения капитал

НВ_{СК} е изчислена по следната формула:

$$\text{НВ}_{\text{СК}} = \text{Безрискова премия} + \beta \text{ (бета)} * \text{пазарна рискова премия}$$

За Безрискова премия е приет дългосрочния лихвен процент (ДЛП) за оценка на степента на конвергенция. При определянето му за целите на определяне на НВ_{СК} са взети помесечните данни публикувани на сайта на БНБ за последните 12 месеца, за които има официално обявени стойности (за периода март 2023 г. – февруари 2024 г.). Отчитайки средната стойност на помесечните данни за седми регулаторен период, безрисковата премия е ***.

За определяне на β са използвани данните, публикувани на сайта на Aswath Damodaran - Stern School of Business на Нюйоркския университет, като са взети предвид публикуваните данни за последните *** години. За дружествата от сектор Енергетика посочената стойност на средната безлостова β (Average Unlevered Beta) е ***, като отразява *** фирми от сектора в Европа. Преизчислената стойност на бета от безлостова към лостова, отчитайки препоръчителната капиталова структура от ***и проложимата данъчна ставка от 10.00%, е ***.

Средната лостовата β (Average Levered Beta) е изчислена по следната формула:

където:

β_{lev} е лостовата бета;

β_{unlev} е безлостовата бета;

T е данъчната ставка по ЗКПО;

D е делът на привлечения капитал

E е делът на собствения капитал.

Посочената формула за преобразуване на β от безлостова в лостова се използва, както от КЕВР така и от други регулаторни организации в ЕС, например в Словакия.

Видно от изследването на Aswath Damodaran - Stern School of Business, за последните три години пазарната рискова премия за държави с кредитен рейтинг, като на България е:

- За 2021 г., приложима за 2022 г. – ***
- За 2022 г., приложима за 2023 г. ***

- За 2023 г., приложима за 2024 г. – ***

Отчитайки посочената по-горе формула за определяне на $HV_{СК}$ за седми регулаторен период, $HV_{СК}$ е в размер на ***

Изчисляване на нормата на възвръщаемост на привлечения капитал

$HV_{ПК}$ е изчислена по следната формула:

Безрисковата премия за определяне на $HV_{ПК}$ е в размер на *** и е изчислена по същия начин, както безрисковата премия за определяне на $HV_{СК}$.

За определяне на рейтинговия корпоративен спред са използвани данните, публикувани на сайта на Aswath Damodaran - Stern School of Business на Нюйоркския университет за последните три години. Изчислен по този начин, рейтинговия корпоративен спред, който е част от $HV_{ПК}$, е ***

Отчитайки посочената по-горе формула за определяне на $HV_{ПК}$ за седми регулаторен период, $HV_{ПК}$ е в размер ***

Нормата на възвръщаемост, която ЕРПС заявява за седми регулаторен период, изчислена съгласно изискванията на чл. 15, ал. 2 от НРЦЕЕ е в размер на ***

В тази връзка Електроразпределение Север заявява HV , приложима за седми регулаторен период в размер на ***, изчислена съгласно изискванията на чл. 15, ал. 2 от действащата НРЦЕЕ и отчитайки прогнозна капиталова структура ***.

5) Регулаторна база на активите (РБА)

Електроразпределение Север АД заявява за утвърждаване за първи ценови период на VII^{-и} регулаторен период регулаторна база на активите в размер на ***.

При определяне на РБА за VII^{-и} регулаторен период Дружеството се е придържало към изискванията на НРЦЕЕ. Предложената стойност на РБА е *** и включва:

- призната стойност на активите, които се използват за регулирана дейност към края на базисната година в размер на ***;
- необходимия оборотен капитал, определен в размер на ***
- прогнозен нетен средногодишен размер на инвестициите за регулаторния период в размер на ***;

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

а) Призната стойност на активите

Балансовата стойност на активите, която ЕРПС заявява за VII^{-и} регулаторен период е равна на балансовата стойност на активите за регулирана дейност, съгласно последния ГФО към 31.12.2023 г. От стойността на активите съгласно ГФО са приспаднати активите, с които се извършва нерегулирана дейност и активите, които са придобити за сметка на финансираня.

Таблица № 10 – Призната стойност на активите към 31.12.2023 г.

Параметър	хил. лв.
Балансова стойност на активите за регулирана дейност към 31.12.2023 г.	***
Балансова стойност на активите, придобити чрез финансираня към 31.12.2023 г.	***
Натрупани амортизации	***
Призната стойност на активите	***

Към 31.12.2023 г. балансовата стойност на активите, придобити чрез финансираня, е в размер на ***, видно от Справка 2В от Справките по чл. 43, ал. 9 от НРЦЕЕ.

Стойността на амортизация на активите, въведени в експлоатация към 31.12.2023 г. изчислени в съответствие със Справките към тях за VI^{-ти} регулаторен период, както и в съответствие с подхода, възприет от КЕВР с Решение Ц-27/01.07.2021 г., е ***

Таблица № 11– Амортизации на активите, въведени в експлоатация към 31.12.2023 г.

Параметър	2024 г.	2025 г.	2026 г.
Амортизации, общо	***	***	***
Амортизации, финансираня	***	***	***
Амортизации, възмездни активи	***	***	***
Амортизации на активи, нето (3 x Година 1 + 2 x Година 2 + Година 3)/3	***	***	***

Отчитайки гореизложените изчисления, признатата стойност на активите въведени в експлоатация към 31.12.2023 г., като част от РБА, изчислени съгласно възприетата от КЕВР практика, е в размер на ***.

б) Необходим оборотен капитал (НОК)

НОК е определен при спазване на възможността да е равен на 1/8 от паричните разходи. Стойността на паричните разходи за първия ценови период е равна на ***, формирани съгласно прогнозните Административни разходи и с общо предназначение, както и прогнозните разходи за закупена енергия за технологични разходи. Определеният съгласно чл. 14, ал. 8 от НРЦЕЕ, НОК е ***.

Отчитайки гореизложените изчисления, прогнозната стойност на Необходимия оборотен капитал, като част от РБА, е в размер на ***.

с) Прогнозен нетен средногодишен размер на инвестициите за регулаторния период
Съгласно Изискванията и чл. 14, ал. 9 от НРЦЕЕ в структурата на РБА се включва и признат размер на инвестициите за следващия регулаторен период. Прогнозните инвестиции за VII^{-и} регулаторен период са, както следва:

- за 2024 г. – ***

- за 2025 г. – ***
- за 2026 г. – ***

Таблица № 12 – Инвестиции, част от РБА

Параметър	2024 г.	2025 г.	2026 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутен размер на инвестициите	***	***	***
Финансирания	***	***	***
Амортизации на активи от инв. програма	***	***	***
Амортизации на финансирания от инв. програма	***	***	***
Нетен размер на инвестициите	***	***	***
Инвестиции, част от РБА	***	***	***

Прилагайки възприетата от КЕВР практика, прогнозният среден номинален размер на инвестициите, които ще бъдат извършени през VII^и регулаторен период е в размер на ***.

Заложената инвестиционна програма е съобразена изцяло със законовите изисквания на Дружеството да развива мрежата, да я цифровизира, да подобрява качеството на предлаганата услуга и да осигурява капацитет за присъединяване на нови клиенти и производители.

Инвестиционната програма по направления е посочена в таблицата по-долу:

Таблица № 13 – Инвестиции, част от РБА, по направления

Параметър	2024 г.	2025 г.	2026 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Развитие и подобряване на мрежата	***	***	***
Повишаване сигурността на доставките	***	***	***
Намаление на технологичните разходи	***	***	***
Законови задължения, в т. ч.	***	***	***
Закупуване на енергийни обекти и съоръжения	***	***	***
Присъединяване на обекти на производители към мрежата	***	***	***
Задължения към обществото, включващи обезпечаване сигурността на снабдяването, непрекъснатостта и качеството на електрическата енергия, опазване на околната среда, живота, здравето и собствеността на гражданите	***	***	***
Инвестиции свързани с либерализацията на пазара	***	***	***
Инвестиции, част от РБА, общо	***	***	***

Някои от по-важните мероприятия от инвестиционната програма на ЕРПС предвидени да се извършат в рамките на регулаторния период са следните:

- Реконструкция на кабелна линия високо напрежение – извод Пантеон

- Реконструкция на кабелна линия високо напрежение – извод Потсдам

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

- **Подмяна на трансформатори в подстанции Максуда и Траката.**

- **Подмяна на трансформатор в подстанция Русе Център.**

- **Монтаж на шунтови реактори за компенсиране на реактивна енергия.**

- **Разширение на ОРУ 110 kV на подстанция Траката, гр. Варна**

- **Продължаване развитието на Field Service Management System (FSMS)**

За периода се планира фокус върху дигитализация на:

- Дейностите по изграждане, експлоатация и поддръжка на индиректно мерене;
- Дигитализация проследяването на движение на материали и артикули в ЕРПС с акцент средства за търговско измерване;
- Дигитализация на планиране и изготвяне на оперативната документация за нуждите на ремонтната и инвестиционната програми;
- Автоматизация и проследяване на аварийни сигнали и проследяване на времето, отделно за локализиране и отстраняване;
- Автоматизирана статистика на аварии, проследяване на точки с честа аварийност и всички позитиви от това, като планиране на съответната рехабилитация, планиране на обслужвания, ремонтни и инвестиционни дейности.

- **Повишаване нивото на напрежението (от 6 и 10 kV на 20 kV)**

Основни цели на проекта са:

- Подобряване на възрастовата структура на първичните енергийни съоръжения в мрежата;
- Качествено и надеждно захранване на потребителите;
- Намаляване на разходите за обслужване от текущ/авариен ремонт и профилактика;
- Намаляване на загубите от пренос на енергия в мрежа средно напрежение и увеличаване на преносната способност на електропроводите;

- Подмяна на разпределителни уредби 10 kV с 20 kV в подстанции с цел повишаване на напрежението в мрежа средно напрежение и намаляване загубите по нея, както и равномерно разпределение на натоварването по секции.

При провеждане на обществени поръчки за закупуване на материали за складова наличност вече се осигуряват изделия, които ще спомогнат за плавното преминаване на мрежата от 10 kV на 20 kV.

Инициативата стартира от кабелна мрежа 10 kV в централната част на гр. Варна и ще продължи в останалите региони на лицензионната територия на ЕРПС.

6) *Възвръщаемост*

При разработване на настоящото заявление за утвърждаване на годишни необходими приходи и съответно цени ЕРПС е работило с норма на възвръщаемост на капитала от *** преди данъчно облагане, изчислена съгласно възприетата практика на КЕВР, като стойността на възвръщаемостта от активите е изчислена в размер на ***

Към момента на подаване на заявлението ЕПРС няма информация за намеренията на регулатора относно нивото на НВ за следващия регулаторен период, поради което е използван описаният в т. 4 по-горе подход при изчисленията.

Считаме, че нормата на възвръщаемост е независим икономически показател, който оказва влияние върху инвестиционния климат в страната и за неговото определяне имат значение не само конкретни индикатори, но и сравнението в условията за инвеститорите в различните периоди и региони.

Новата европейска политика ще постави пред икономическо изпитание влягането на нови инвестиции в електроразпределителните мрежи, което е свързано основно с ролята на операторите на мрежи като доставчици на услуги от обществен интерес, нуждата от управление на данни, внедряване на „smart“ технологии във все по-несигурната среда, породена от геополитическата обстановка в Източна Европа и Близкия изток и промяна в структурата на икономиките. В тази връзка, рискът, като основен измерител на изискваното ниво на инвеститорската възвръщаемост от вложения капитал е повишен. Това от своя страна би трябвало да бъде отчетено чрез регулаторната политика и да намери израз в нивото на НВ за следващия регулаторен период.

С оглед на гореизложеното, на основание чл. 11, ал. 1 от НРЦЕЕ, Електроразпределение Север АД заявява за утвърждаване за първи ценови период на VII-и регулаторен период Възвръщаемост, в размер на ***, съгласно описаните по-горе допускания.

7) *Необходими приходи*

Отчитайки всички посочени по-горе ценообразуващи елементи, Електроразпределение Север АД заявява необходими приходи, преди корекции, за първата ценова година от VII-и регулаторен период (01 юли 2024 г. – 30 юни 2025 г.) в размер на ***, изчислени при всички посочени по-горе допускания и мотиви.

**Електроразпределение
Север АД**

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

8) Количества електрическа енергия за разпределение

Количествата електрическа енергия, при които са определени цените за достъп до разпределителната мрежа, собственост на ЕРПС и за пренос на електрическа енергия през разпределителната мрежа, собственост на ЕРПС са както следва:

Таблица № 14 – количества електрическа енергия за разпределение

Количества електрическа енергия	Мярка	Количество
Пренесена енергия до група 1 (директно присъединени СрН)	MWh	***
Пренесена енергия до група 2 (индиректни СрН)	MWh	***
Пренесена енергия до група 3 (небитови клиенти НН)	MWh	***
Пренесена енергия до група 4 (битови клиенти НН)	MWh	***
Общо количество пренесена енергия	MWh	***

III.2 Корекции на необходимите приходи по т. III.1.6

1) Корекция на необходимите приходи с размер на разликата между прогнозни и отчетени разходи за покупка и продажба на електрическа енергия за предходен ценови период и отклонение между постигнатата среднопретеглена пазарна цена и прогнозната пазарна цена (фактор Z)

Съгласно прилагания метод на регулиране „горна граница на приходи“ в случаите, когато е налице разлика между утвърдените и отчетените количества електрическа енергия доставени до крайни клиенти за предходен ценови период, необходимите приходи за следващия ценови период се коригират с фактор Z. Електроразпределение Север АД реализира повече пренесени количества от очакваните за битови потребители за последния ценови период, както и отчете повече приходи от цена за достъп на база предоставена мощност на небитовите си клиенти.

От 01.07.2018 г. операторите на електроразпределителни мрежи закупуват електрическата енергия, необходима за покриване на технологичните разходи на организиран борсов пазар. Електроразпределение Север АД закупува тази електрическа енергия изцяло от Българската независима енергийна борса (БНЕБ/IBEX), основно от пазарния сегмент „ден напред“, както и малки количества (***) от пазарния сегмент „двустранни договори“. Постигнатата от дружеството среднопретеглена пазарна цена за периода 01.07.2023 г. – 29.02.2024 г. на пазара „ден напред“ е ***. КЕВР е определила с Решение № Ц-14/30.06.2023 г. прогнозна пазарна цена за операторите на електроразпределителни мрежи в размер на ***. Съгласно чл. 38, ал. 7 от НРЦЕЕ в случаите, когато постигнатата среднопретеглена пазарна цена е с повече от 5% по-висока или по-ниска от прогнозната пазарна цена, разходите за закупуване на електрическа енергия за технологични разходи подлежи на корекция в следващата ценова година. Към края на февруари 2024 г. постигнатата среднопретеглена цена електрическата енергия за покриване на технологичния разход превишава е по-ниска с повече от 5% от прогнозната пазарна цена и в тази връзка Дружеството ще заяви надвзет приход и съответната корекция за следващия ценови период, във връзка с постигнатата по-ниска пазарна цена.

Също така, на база окончателните отчетни данни за периода 01 юли 2022 г. - 30 юни 2023 г.) дружеството е калкулирало стойността на компонентата Pt-2 като елемент на заявления Z-фактор в размер на ***, изчислена като разлика между стойността на фактора Z за периода 01.07.2022 г. – 30.06.2023 г. (Zt-1), определен на база на отчетни данни за периода, и стойността на фактора Z, използван в Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г. на КЕВР, при изчислението на който са използвани прогнозни данни.

Електроразпределение Север АД
Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

Предвид гореизложеното, на основание чл. 38, ал. 7 от НРЦЕЕ, Електроразпределение Север АД заявява за утвърждаване корекция на необходимите приходи за първи ценови период на VII^{-и} регулаторен период, свързана с фактор Z в размер на ***

ЕИК ***

2) Корекция на необходимите приходи с размер на разликата между прогнозни и отчетени разходи за инвестиции VI^{-и} регулаторен период

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!

За трети ценови период от VI^{-и} регулаторен период Електроразпределение Север АД е заявило и КЕВР е утвърдила инвестиционна програма в размер на ***. В края на финансовата 2023 г. Електроразпределение Север АД отчита капитализирани инвестиции в размер на ***.

При определяне на необходимите приходи за първи ценови период от VII^{-и} регулаторен период, ЕРПС калкулира корекция, вследствие на отклонение на инвестиционните разходи от заявените за трите ценови периода в размер на ***.

Таблица № 15- Разлики в заявените и отчетените разходи за инвестиции за VI-и регулаторен период, в хил. лв.

Показател	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Инвестиции, общо	***	***	***
Финансирания	***	***	***
Амортизация общо	***	***	***
Амортизация на активи придобити чрез финансиране	***	***	***
Нетна амортизация	***	***	***
Номинален размер на инвестициите	***	***	***
Среден номинален размер на инвестициите		***	
Утвърден номинален размер на инвестициите		***	
Среден размер на амортизациите		***	
Утвърден номинален размер на амортизациите		***	
Приложена корекция с Решение № Ц-19 от 01.07.2022 г.		***	
Приложена корекция с Решение № Ц-14 от 30.06.2023 г.		***	
Корекция по чл. 38, ал. 4, т. 3 от НРЦЕЕ	***	***	***

Корекцията е изчислена в съответствие с приложимия от КЕВР подход за определяне на размера на надвзетия/недовзетия приход вследствие на неизпълнени/преизпълнени инвестиции.

Предвид гореизложеното, на основание чл. 38, ал. 3, т. 3 от НРЦЕЕ, Електроразпределение Север АД заявява отрицателна корекция на необходимите годишни приходи за първи ценови период от VII^{-и} регулаторен период, свързана с отклонение на изпълнението на елементите на инвестиционната програма, в размер на *.**

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА НОВИ НЕОБХОДИМИ ПРИХОДИ И ЦЕНИ ЗА ПЪРВАТА ЦЕНОВА ГОДИНА ОТ VI-ТИ РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД

Считано от 1 юли 2024 г., ЕРП Север заявява цената за достъп както за битовите, така и за небитовите клиенти да се изчислява въз основа на предоставена/договорена мощност, а не на база консумираната електрическа енергия. Новият начин на ценообразуване осигурява по-справедливо покриване на условно-постоянните разходи, които мрежовият оператор прави за поддържането на съответната мощност и непрекъснатост на доставка-та до всеки обект на клиент, независимо от неговата консумация.

При определяне на цените за услугите за достъп до и пренос през разпределителната мрежа на ЕРПС за първи ценови период на VII-ти регулаторен период от 01 юли 2024 г. до 30 юни 2025 г., Електроразпределение Север АД се е водило от следните принципи:

- Покриване на разходите, свързани с лицензионната дейност;
- Покриване на реално очакваните разходи за покупка на електрическа енергия за технологични разходи и на реалните разходи за балансиране;
- Спазване на изискванията на чл. 31, т. 2 от ЗЕ за справедливо и недискриминационно разпределяне на разходите между всички участници на пазара.

Електроразпределение Север АД предлага следните ценообразуващи елементи и цени за разпределение на електрическа енергия и за достъп до електроразпределителната мрежа, собственост на Дружеството, които да са приложими за периода от 01 юли 2024 г. до 30 юни 2025 г.:

А. Ценообразуващи елементи:

Необходими приходи, след корекции	***
в т.ч. възвръщаемост	***
Регулаторна база на активите	***
Норма на възвръщаемост	***
Количества електрическа енергия за крайни клиенти	***
Количества електрическа енергия за ТР	***

Б. Цени на база заявена тарифна структура

Цени	BGN/kWh, BGN/kW/ден без ДДС и акциз
1. Цена за достъп до електроразпределителната мрежа:	
- На небитови клиенти:	***
- На битови клиенти:	***

2.	Цена за пренос на електрическа енергия през електро-разпределителната мрежа на средно напрежение	***
3.	Цена за пренос на електрическа енергия през електро-разпределителната мрежа на ниско напрежение	***

Забележки:

- Цената за достъп се заплаща от всички потребители, присъединени на средно и ниско напрежение;
 - Потребител, присъединен към мрежа средно напрежение, дължи цена за достъп до електроразпределителната мрежа и цена за пренос през електро-разпределителната мрежа на средно напрежение;
 - Потребител, присъединен към мрежа ниско напрежение, дължи цена за достъп до електроразпределителната мрежа и цена за пренос през електроразпределителната мрежа на ниско напрежение;
 - Предлаганите цени са изчислени при утвърдените с решение на КЕВР № Ц-19 от 30.06.2023 г. прогнозна пазарна цена на електрическата енергия за технологичните разходи, цени на предоставяните от ЕСО ЕАД мрежови услуги и цена за задължения към обществото.;
 - Предлаганите цени по т. 1, т. 2 и т. 3 не включват цена за пренос през електропреносната мрежа, както и цена за достъп до електропреносната мрежа;
 - В съответствие с действащото законодателство Електроразпределение Север АД си запазва правото, при промяна на цените на своите доставчици или на нормативната уредба, да поиска промяна на цените за достъп до и пренос през електроразпределителната мрежа за потребителите, присъединени към нея.
-

Електроразпределение Север АД

Варна Тауърс, кула Е
бул. Владислав
Варненчик 258
гр. Варна 9009

ЕИК ***

Предложението за цени и справките към него съдържат поверителна информация!